

SAĞLIK YÖNETİMİ ÖĞRENCİLERİNİN KARAR VERME STİLLERİNİN İNCELENMESİ

Özlem ÖZER¹

Atıf/©: Özer, Özlem (2018). Sağlık Yönetimi Öğrencilerinin Karar Verme Stillerinin İncelenmesi, Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Yıl 11, Sayı 1, Haziran 2018, ss. 421-432

Özet: Bu çalışma, sağlık yönetimi bölümü öğrencilerinin karar verme stillerini incelemek ve sosyo-demografik özelliklerin karar verme stilleri üzerinde etkili olma durumlarını araştırmak için gerçekleştirilmiştir. Çalışma tanımlayıcı niteliktedir. Çalışmanın evrenini, Türkiye’de yer alan bir devlet üniversitesinin İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi’nde eğitim görmekte olan Sağlık Yönetimi Bölümü öğrencileri oluşturmaktadır (N=345). Araştırmada örneklem seçilmemiş, çalışmaya katılmayı kabul eden 276 kişiden veri elde edilmiştir. Araştırmanın verileri yüz yüze görüşme yöntemi ile toplanmıştır. Çalışmada öğrencilerin karar verme stillerini ölçmek için Karar Verme Stilleri Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, iki ortalama arasındaki farkın önemlilik testi ve tek yönlü varyans analizi (Anova) kullanılmıştır. Araştırmanın sonuçlara göre; öğrencilerin karar verme stillerine yönelik algılarının orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, bağımlı karar verme stili için cinsiyete ve iş deneyimine göre, kaçınma karar verme stili için ise yaşa göre istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir ($p<0,05$).

Anahtar Kelimeler: Karar Verme, Karar Verme Stilleri, Sağlık Yönetimi Öğrencileri

---

Makale Geliş Tarihi:18.12.2017//Makale Kabul Tarihi:02.07.2018

Bu makale Turnitin programında kontrol edildi. This article was checked by Turnitin.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, e-posta: oozer@mehmetakif.edu.tr

ORCID: 0000-0002-7238-5371

Investigation of Decision Making Styles of Health Management Students

Citation/©: Özer, Özlem (2018). Investigation of Decision Making Styles of Health Management Students, Hitit University Journal of Social Sciences Institute, Year 11, Issue 1, June, 2018, pp. 421-432

Abstract: This study was conducted to examine the decision making styles of the health management students and to investigate the impact of socio-demographic characteristics on decision making styles. This study is descriptive. The population of study is composed of students from the Department of Health Management who are training at the Faculty of Economics and Administrative Sciences of a state university in Turkey (N=345). The sample was not selected in the study, the data were obtained from total 276 students who agreed to participate in the study. The data of the study were collected by face-to-face interview method. The Decision Making Styles Scale was used to measure the decision making styles of students in the study. Descriptive statistics, importance test of two means, one-way analysis of variance (Anova) were used. According to the results of the research, it was determined that perceptions of students, associated with decision making styles were determined as medium-level. The study findings showed that dependent decision making styles were found to be statistically significant in terms of gender and work experience, avoidant decision style were found to be statistically significant in terms of age ($p<0.05$).

Keywords: Decision Making, Decision Making Styles, Health Management Students

I. GİRİŞ

Karar, kelime anlamı olarak “Bir iş veya sorun hakkında düşünülerek verilen kesin yargı” şeklinde ifade edilmektedir (TDK, 2017). Karar, şüphelerin ve tartışmaların son bulduğu, seçilen yolun uygulanmaya başlandığı mantıksal bir süreç olarak belirtilmektedir. Bir başka deyişle, bir amaca ulaşabilmek için var olan olanak ve koşullara göre çeşitli olası eylem biçimlerinden en uygun olanı seçmektir (Apaydın, 2011: 19). Karar verme ise “Bir sorunu karara bağlamak, kararlaştırmak” tır (TDK, 2017). Miller ve Byrnes (2001) karar vermeyi iki ya da daha fazla alternatif arasından seçim yapma süreci olarak tanımlamaktadır. Kuzgun (2005) karar verme davranışının ortaya çıkabilmesi için;

- 1) Karar verme ihtiyacını ortaya çıkaran bir güçlülüğün varlığı ve bu güçlülüğün kişi tarafından hissedilmesi,
- 2) Güçlüğü giderecek birden fazla seçeneğin bulunması,
- 3) Bireyin seçeneklerden birine yönelme özgürlüğüne sahip olması gibi üç koşulun bulunması gerektiğini ifade etmektedir.

Örgütlerde hiyerarşik düzeylere göre alınan kararlar dört grupta incelenmektedir. Bunlar; kurumsal, stratejik, yönetsel ve operasyonel kararlardır. Kurumsal kararlar; işletme kurma ve girişimde bulunma ile ilgilidir. Stratejik kararlar; işletmenin faaliyet alanı ve pazarlamanın geliştirilmesi, yeni yatırımlara girilmesi, ürün ve pazar çeşitlendirilmesi ile ilgilidir. Yönetsel kararlar; işletmenin yapısını ve bu yapıyı çalıştıracak maddi ve beşeri kaynakların planlanmasına yönelik kararlardır. Operasyonel kararlar ise hiyerarşinin alt seviyesini ilgilendiren eyleme yönelik kararlardır (Eren, 2009). Karar almada yönetim düzeyi bu kararların stratejik önemi ile artar. Genellikle en üst seviyedeki yöneticiler stratejik kararlar alırlar (Özcan, 2005).

Bilgi derecelerine göre kararlar; belirlilik, risk ve belirsizlik altında karar alma şeklinde sınıflandırılmaktadır. Belirlilik altında alınan kararlarda, karar vericinin ortaya konulan her alternatifin sonuçlarına ilişkin tam ve kesin bilgisi olduğu ifade edilmektedir. Bu tür kararlar çoğunlukla yönetimin alt kademeleri tarafından alınmaktadır. Risk altında karar almada, bilgi dereceleri eksik olmasına rağmen, sonuçların olasılıkları bilinmektedir. Belirsizlik altında alınan kararlar ise, karar vericinin olayların gerçekleşmeleri hakkında bilgisinin olmadığı durumlarda alınan kararlardır (İlmez, 2010; Özcan, 2005).

Karar verme stili, bireyin karar verme görevine cevap vermesi ve yorumlaması olarak tanımlanmaktadır. Karar verme stili sayesinde aynı durumlarda karşı karşıya iken kişinin neden farklı karar süreçlerini kullandığı anlaşılabilir (Baiocco ve ark., 2009). Scott ve Bruce (1995)'a göre karar verme stili; karar vermede bireylerin kullandığı alışlagelmiş bir model veya bireylerin karar verme görevlerini algılama ve karşılık vermesinin karakteristik biçimidir. Thunholm (2004)'a göre ise karar verme stili; birey tarafından bir karar verme durumunda gösterilen tepkidir. Bu tepki; karar verme durumu, karar verme görevi ve bireysel karar verici tarafından belirlenmektedir. Karar vericiler arasındaki bireysel farklılıklar ise; alışkanlıklardaki farklılıkları ve aynı zamanda temel bilişsel yeteneklerdeki farklılıkları içermektedir (Schoemaker, 2010:23). Harren (1979) karar verme stiline, bir karar verme sürecini algılamada kişisel bir özelliği yansıttığını ve herhangi yöneticinin veya örgütün karar verme stiline, öğrenme sürecine ve deneyime bağlı olduğunu ifade etmektedir.

Galotti ve arkadaşları (2006) bireylerin kararlara farklı yollardan yaklaştığını belirtmektedir. Bazı bireylerin karar alırken konu hakkında daha fazla bilgi toplayarak ve belirgin analizler yaparak objektif, bağımsız bir davranış sergilediği belirtilirken, bazılarının da kendilerini daha bütüncül ve sezgisel gördüğü ifade edilmektedir. Ayrıca bazı bireyler özerk bir şekilde karar alırken bazıları da başkalarının tavsiyelerini dikkate almaktadır. Bazı kişiler

karar verme sürecine daha kendiliğinden bir yaklaşımla yaklaşırken bazıları daha tedbirli ve tasarlanmış bir şekilde yaklaşmayı tercih etmektedir. Bazı kişiler ise karar verme sürecinden tamamen kaçınmaya çalışırlar. Tüm bu bireysel farklılıkların ise zeka gibi algısal yeteneklerden bağımsız olduğu ve daha çok motivasyonel veya kişisel farklılıklarla ilgili olduğu belirtilmektedir (Galotti ve ark., 2006:630).

Scott ve Bruce (1995); rasyonel (akılcı), sezgisel, bağımlı, kaçınma ve kendiliğinden-anlık olmak üzere beş farklı karar verme stili ortaya koymuştur. *Rasyonel karar verme*; karar vermek için mantıksal ve yapısal bir yaklaşımın olmasıdır (Örn. “Karar vermem dikkatli düşünmeyi gerektirir”). *Sezgisel karar verme*; karar vermede sezgilerin, duyguların ve diğer soyut unsurların etkili olması durumudur (Örn. “Genellikle bana doğru gelen kararlar veririm”). *Bağımlı karar verme*; karar verme aşamasında diğer kişilerin tavsiyelerine ve yönlendirmelerine göre karar vermedir. *Kaçınma karar verme*; karar verme davranışından kaçınmanın ve karar vermeyi ertelemenin baskın olması durumudur (Örn. “Mümkün olduğunca karar vermekten kaçınıyorum”). *Kendiliğinden-anlık karar verme*; fazla düşünmeden ve o an karar verme davranışının baskın olması durumudur (Scott ve Bruce, 1995; Tekin ve Ehtiyar, 2010:399; Tatlıhoğlu, 2014:154-155). Mann ve ark. (1989) ise *özgüvenli* (birey aldığı kararlar konusunda iyimserdir), *ihtiyatlı* (birey, karar vermeden önce bütün seçenekleri düşünür), *panik* (birey, karar verme sürecinde kaygılı ve streslidir), *kaçamak* (birey kararları erteleme eğilimindedir) ve *boşvermiş* (birey problemleri çözemez ve başkalarını izler) olmak üzere beş farklı karar verme stili önermiştir (Baiocco ve ark., 2009:964).

Üniversite öğrencileri, nitelikli bir toplum yaratmanın önemli kaynaklarından birisidir. Öğrencilerin mevcut ve gelecekteki dönemlerde iş ve aile hayatı gibi yaşamlarını ve toplumu etkileyecek konularda alacakları çok sayıda kararlar vardır (Yüceloğlu Keskin ve ark., 2016:3). Bu yüzden de üniversite öğrencilerinin karar verme stillerinin incelenmesi önemlidir. Ancak karar verme stilleri ile ilgili olarak ulusal literatür incelendiğinde araştırmacılar tarafından (Yüceloğlu Keskin ve ark., 2016; Tatlıhoğlu, 2014; Eşer ve ark., 2009; Deniz, 2011) üniversite öğrencileri üzerinde yapılmış sınırlı sayıda çalışmalar yer almaktadır. Konu sağlık yönetimi öğrencileri bağlamında ele alındığında ise hem ulusal hem de uluslararası alanda yapılan çalışmaların çok daha yetersiz olduğu görülmektedir. Dolayısıyla bu durum, bu çalışmanın temel çıkış noktasını oluşturmaktadır. Yapılan bu çalışma neticesinde elde edilecek olan sonuçların literatüre katkı sağlayacağına ve alanda bu konuya ilişkin farkındalık yaratılacağına inanılmaktadır. Ayrıca konuya ilişkin sonuçların, öğrencilerin karar verme stillerini incelemeye yönelik olarak daha sonra yapılacak olan çalışmalara yol göstereceği düşünülmektedir.

II. YÖNTEM

A. Araştırmanın Amacı: Bu çalışmanın amacı sağlık yönetimi bölümü öğrencilerinin karar verme stillerini incelemek ve sosyo-demografik özelliklerin karar verme stilleri üzerinde etkili olma durumlarını araştırmaktır. Çalışma, tanımlayıcı nitelikte bir araştırmadır.

B. Araştırmanın Evren ve Örnekleme: Çalışmanın evrenini, bir devlet üniversitesinde yer alan İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Sağlık Yönetimi bölümünde eğitim görmekte olan öğrenciler oluşturmaktadır (N=345). Araştırmada örneklem seçilmemiştir. Araştırmada kullanılan veri toplama aracı araştırmaya katılmayı kabul eden tüm öğrencilere dağıtılmıştır. Böylece toplam 276 katılımcıya ulaşılmıştır. Çalışmaya katılım oranı ise %80 olarak belirlenmiştir.

C. Veri Toplama Aracı: Çalışmada veri toplama aracı olarak kullanılan anket, kişisel ve demografik bilgiler ile karar verme stilleri ölçeği olmak üzere iki kısımdan oluşmaktadır. Kişisel ve demografik bilgiler kısmında yaş, cinsiyet, sınıf düzeyi, ikamet edilen yer, ortalama aylık aile geliri, aylık gelirin yeterliliği ve iş deneyimine yönelik sorular yer almaktadır. Çalışmada karar verme stilini ölçmek için Scott ve Bruce (1995) tarafından geliştirilen Taşdelen (2001) tarafından Türkçe'ye uyarlanan toplam 24 maddeden ve 5 alt boyuttan oluşan "Karar Verme Stilleri Ölçeği" kullanılmıştır. Bu ölçekte **rasyonel** (5 madde, Örn. "Karar vermeden önce emin olmak için bilgi kaynaklarımı iki kere kontrol ederim"), **sezgisel** (5 madde, Örn. "Bir karar verirken sezgilerime güvenme eğilimindeyimdir"), **bağımlı** (4 madde, Örn. "Önemli kararlar alırken başkalarının yardımına sık sık ihtiyaç duyarım"), **kaçınma** (5 madde, Örn. "Mümkün olduğunca kararlarımı ertelerim") ve **kendiliğinden-anlık** (5 madde, Örn. "Kararlarımı, çoğunlukla o anda veririm") karar verme stilleri olmak üzere beş farklı tip karar stili yer almaktadır. Ölçekte her bir soru maddesinin cevap skalası "1= Kesinlikle Katılmıyorum" ifadesinden "5= Kesinlikle Katılıyorum" ifadesine kadar uzanan 5'li Likert ölçeği şeklindedir. Bu çalışmada ölçeğin güvenilirlik değeri $\alpha=0,81$ olarak belirlenmiştir. Ölçeğin alt boyutlarının güvenilirlik değerleri ise sırasıyla, rasyonel karar verme stili için $\alpha=0,87$; sezgisel karar verme stili için $\alpha=0,83$; bağımlı karar verme stili için $\alpha=0,77$; kaçınma karar verme stili için $\alpha=0,83$ ve kendiliğinden-anlık karar verme stili için $\alpha=0,76$ olarak bulunmuştur.

D. Verilerin Analizi: Araştırmadan elde edilen veriler, SPSS 20.0 paket programı aracılığıyla analiz edilmiştir. Verilerin analizinde tanımlayıcı analizler ve güvenilirlik analizinden yararlanılmıştır. Çalışmada yaş, cinsiyet ve iş deneyimi arasındaki farklılığı test etmek için iki bağımsız grupta t testi

kullanılırken; sınıf, ortalama aylık aile geliri arasındaki farklılığı test etmek için tek yönlü varyans analizi (Anova) kullanılmıştır.

III. BULGULAR

Tablo 1’de katılımcıların sosyo-demografik özelliklerine göre dağılımları yer almaktadır.

Tablo 1: Katılımcıların Demografik Özelliklerine Göre Dağılımları

Özellikler	N	%
Yaş		
19 ≤	136	49,3
20 ≥	140	50,7
Cinsiyet		
Kız	195	70,7
Erkek	81	29,3
Sınıf		
Birinci Sınıf	100	36,2
İkinci Sınıf	93	33,7
Üçüncü Sınıf	47	17,0
Dördüncü Sınıf	36	13,0
İkamet Ettiğiniz Yer		
Aile/Akraba yanında	29	10,5
Yurtta	136	49,3
Arkadaşlarımla birlikte/Tek başına evde	44	15,9
Apart/Pansiyon	67	24,3
Ortalama Aylık Aile Geliri		
1000 TL’den az	66	23,9
1001-1500 TL	82	29,7
1501-2000 TL	63	22,8
2001 TL ve üstü	65	23,6
Aylık olarak gelirinizin yeterliliğini nasıl değerlendiriyorsunuz?		
Yeterli	52	18,8
İdare Eder	159	57,6
Yetersiz	65	23,6
İş Deneyimi		
Var	115	41,7
Yok	161	58,3
Toplam	276	100

Tablo 1 incelendiğinde; araştırmaya katılan öğrencilerin %49,3’ünün 19 yaş ve altında olduğu, %50,7’sinin ise 20 yaş ve üzerinde olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların %70,7’sini kız öğrenciler oluştururken, %29,3’ünü erkek öğrenciler oluşturmaktadır. Katılımcıların %36,2’sinin birinci sınıf, %33,7’sinin ikinci sınıf, %17’sinin üçüncü sınıf ve %13’ünün dördüncü sınıf olduğu tespit edilmiştir. Öğrencilerin %49,3’ü yurtta kalırken, %10,5’i aile/akraba yanında kalmaktadır. Öğrencilerin %29,7’si ortalama aylık aile gelirinin 1001-1500 TL arasında olduğunu belirtirken, %22,8’i 1501-2000 TL

aralığında olduğunu belirtmiştir. Öğrencilerin %57,6'sı aylık olarak gelirini idare eder şeklinde değerlendirirken, %18,8'i yeterli olarak değerlendirmiştir. Ayrıca öğrencilerin %41,7'sinin iş deneyimine sahip olduğu %58,3'ünün ise iş deneyimine sahip olmadığını saptanmıştır.

Tablo 2' de karar verme stilleri ölçeği alt boyut puan ortalamaları yer almaktadır.

Tablo 2: Karar Verme Stilleri Ölçeği Alt Boyut Puan Ortalamaları

Değişkenler	Ortalama	Standart Sapma	Min.	Max.
Rasyonel	3,79	0,92	1,00	5,00
Sezgisel	3,60	0,85	1,00	5,00
Bağımlı	3,46	0,80	1,00	5,00
Kaçınma	2,49	0,94	1,00	5,00
Kendiliğinden-Anlık	2,71	0,86	1,00	5,00

Tablo 2'de karar verme stilleri ölçeği alt boyut puan ortalamaları incelendiğinde; karar verme stilleri alt boyutları arasında en yüksek ortalama, rasyonel karar verme stili (3,79±0,92) alt boyutunda ve en düşük ortalama ise kaçınma karar verme stili alt boyutunda (2,49±0,94) olduğu saptanmıştır.

Tablo 3'te araştırmaya katılan öğrencilerin karar verme stilleri ölçeğinin alt boyutlarına ilişkin puanlarının yaş, cinsiyet, sınıf düzeyi, ortalama aylık aile geliri ve iş deneyimi gibi çeşitli değişkenlere göre karşılaştırılması sonucunda elde edilen analiz sonuçları yer almaktadır. Ayrıca Tablo 3'te çeşitli değişkenler ile karar verme stilleri ölçeği alt boyut puan ortalamaları yer almaktadır.

Tablo 3: Çeşitli Değişkenler İle Karar Verme Stilleri Ölçeği Alt Boyut Puan Ortalamalarının Karşılaştırılması

Değişkenler	Rasyonel		Sezgisel		Bağımlı		Kaçınma		Kendiliğinden-Anlık	
	Ort.	S.S.	Ort.	S.S.	Ort.	S.S.	Ort.	S.S.	Ort.	S.S.
Yaş (yıl)										
19 ≤	3,82	0,96	3,53	0,88	3,42	0,84	2,38	0,97	2,63	0,84
20 ≥	3,76	0,89	3,68	0,82	3,49	0,77	2,60	0,90	2,79	0,88
	t=0,491; p=0,624		t=-1,455; p=0,147		t=-0,762; p=0,447		t=-2,018; p=0,045		t=-1,620; p=0,106	
Cinsiyet										
Kız	3,82	0,91	3,62	0,83	3,52	0,82	2,45	0,93	2,66	0,83
Erkek	3,70	0,97	3,57	0,91	3,30	0,76	2,60	0,97	2,84	0,92
	t=1,009;		t=0,435;		t=2,049;		t=-1,195;		t=-1,556;	

	p=0,314		p=0,664		p=0,041		p=0,233		p=0,121	
Sınıf Düzeyi										
Birinci Sınıf	3,88	0,97	3,70	0,79	3,54	0,78	2,31	0,97	2,59	0,89
İkinci Sınıf	3,83	0,89	3,53	0,92	3,39	0,84	2,54	0,94	2,71	0,84
Üçüncü Sınıf	3,61	1,00	3,57	0,99	3,36	0,86	2,73	1,01	2,88	0,82
Dördüncü Sınıf	3,66	0,76	3,59	0,63	3,52	0,71	2,59	0,65	2,83	0,87
	F= 1,204; p=0,309		F=0,705; p=0,549		F=0,851; p=0,467		F=2,579; p=0,054		F=1,545; p=0,203	
Ortalama Aylık Aile Geliri										
1000 TL'den az	3,72	0,96	3,63	0,89	3,48	0,68	2,51	0,83	2,63	0,78
1001-1500 TL	3,80	0,91	3,53	0,71	3,39	0,81	2,38	0,91	2,61	0,88
1501-2000 TL	3,75	0,92	3,54	0,97	3,61	0,67	2,52	0,91	2,84	0,91
2001 TL ve üstü	3,88	0,92	3,73	0,86	3,37	1,00	2,61	1,11	2,81	0,86
	F= 0,352; p=0,788		F=0,793; p=0,498		F=1,221; p=0,302		F=0,761; p=0,517		F=1,338; p=0,262	
İş Deneyimi										
Var	3,72	0,98	3,50	1,00	3,28	0,83	2,46	1,02	2,79	0,92
Yok	3,84	0,89	3,68	0,72	3,58	0,76	2,52	0,88	2,66	0,82
	t=-1,012; p=0,313		t=-1,663; p=0,097		t=-3,103; p=0,002		t=-0,481; p=0,631		t=1,195; p=0,233	

Tablo 3 incelendiğinde; öğrencilerin bağımlı karar verme stili alt boyutundan almış oldukları puanlarının cinsiyet ($t=2,049$; $p<0,05$) ve iş deneyimine ($t=-3,103$; $p<0,05$) göre istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar gösterdiği görülmektedir. Buna göre kızların ve iş deneyimi olmayanların bağımlı karar verme algıları istatistiksel olarak anlamlı şekilde daha yüksek bulunmuştur.

Ayrıca öğrencilerin kaçınma karar verme stili alt boyutundan almış oldukları puanlarının yaşlarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar gösterdiği görülmektedir. Buna göre yaşı 20 ve üstü olanların kaçınma karar verme stili algıları yaşı 19 ve altı olanlardan daha yüksektir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin karar verme stili alt boyutlarına ilişkin değerlendirmeleri araştırma kapsamında incelenen diğer değişkenler olan sınıf düzeyi ve ortalama aylık aile gelirine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark oluşturmadığı belirlenmiştir ($p>0,05$).

IV. TARTIŞMA

Günlük yaşam, insanlarda sürekli olarak karar verme ihtiyacını ortaya çıkarmaktadır. Bu kararların büyük çoğunluğu farklı olmasına rağmen,

birçok uzman, bireylerin çeşitli problemlere sürekli olarak benzer şekilde yaklaşma alışkanlığı eğiliminde olduklarını savunmaktadır. Ayrıca karar verme stilleri olarak adlandırılan bu karar verme eğilimlerinin, insanlar arasında değişen bireysel bir fark yarattığı belirtilmektedir (Wood, 2012).

Bu çalışma, sağlık yönetimi bölümü öğrencilerinin karar verme stillerini incelemek ve sosyo-demografik özelliklerin karar verme stilleri üzerinde etkili olma durumlarını araştırmak amacıyla yapılmıştır. Gerçekleştirilen bu çalışmadan elde edilen sonuçlara göre; öğrencilerin karar verme stilleri alt boyutları arasından en yüksek ortalamayı “rasyonel karar verme stili” alt boyutundan aldıkları görülmektedir. En düşük puan ortalamasının ise “kaçınma karar verme stili” alt boyutunda olduğu belirlenmiştir. Elde edilen bu verilere dayalı olarak, öğrencilerin kararlarını daha çok mantıksal ve yapısal bir yaklaşımla verdikleri ve karar verme davranışında daha az kaçınma ve erteleme davranışı gösterdikleri sonucuna ulaşılabilir. Bu durumun, öğrenciler tarafından dikkatsiz veya düşünmeden verilecek kararların ileriki dönemlerde önemli sorunlara yol açabileceği endişesiyle kararlarını daha emin bir şekilde ve zamanında almak istediklerinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Taşdelen (2001)’in öğretmen adaylarında yapmış olduğu çalışmasında da en yüksek puan ortalaması rasyonel karar verme stili boyutunda; en düşük puan ortalaması ise kaçınma karar verme stili boyutunda bulunmuştur. Küçükkendirci ve ark. (2016)’nın kamu sağlık kurumları taşra yöneticilerinin karar verme stillerini belirlemek amacıyla yürüttükleri çalışmalarında yöneticilerin karar verirken en az kaçınma, en fazla ise rasyonel şekilde davrandığı belirlenmiştir. Eşer ve ark. (2009)’nın hemşirelik öğrencileri üzerinde gerçekleştirdikleri çalışmalarında ise hemşirelik öğrencilerinin rasyonel, sezgisel ve bağımlı karar verme stilleri alt boyutlarında puan ortalamalarının yüksek düzeyde olduğu, kaçınma ve kendiliğinden/anlık karar verme stilinde ise orta düzeyde olduğu belirlenmiştir.

Çalışmada öğrencilerin bağımlı karar verme stili alt boyutuna ilişkin puanlarının cinsiyetlerine ve iş deneyimlerine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar gösterdiği belirlenmiştir. Buna göre kızların ve iş deneyimi olmayanların bağımlı karar verme algıları istatistiksel olarak anlamlı şekilde daha yüksektir. Bu durumda da kızların karar verme aşamasında diğer kişilerin tavsiyelerine ve yönlendirmelerine daha fazla dikkate almasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Mau (2000)’nun Amerikalı ve Tayvanlı öğrenciler üzerinde gerçekleştirdiği çalışmasında ise, öğrencilerin bağımlı karar verme stili boyutunda cinsiyete göre anlamlı fark bulunmuş ve Tayvanlı kız öğrencilerin puanlarının erkek öğrencilerden daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Haggins (2005:64)’in üniversite öğrencilerinde gerçekleştirdiği çalışmasında bağımlı karar verme stili ile cinsiyet arasında farklılık bulunmuş ve kadınların bağımlı karar verme

durumlarının erkeklerden daha fazla olduğu belirlenmiştir. Yüceloğlu Keskin ve ark. (2016)'nın üniversite öğrencileri üzerinde yaptığı çalışmalarında ise bağımlı karar verme stili alt boyutunda anlamlı bir fark bulunmamakla birlikte kızların puanları erkeklere oranla daha yüksek bulunmuştur. Tekin ve ark. (2009)'nın özel yetenek sınavlarına katılan öğrencilerin karar verme stillerini inceledikleri çalışmalarında bağımlı karar verme stili alt boyutunda anlamlı bir fark bulunmamasına rağmen kızların puanları erkeklerden yüksek bulunmuştur. Küçükkendirci ve ark. (2016)'nın çalışmasında ise sezgisel karar verme ve bağımlı karar verme alt boyutlarında cinsiyete göre anlamlı bir farklılık tespit edilmiş ve erkek yöneticilerin karar verirken kadın yöneticilere göre daha sezgisel ve bağımlı hareket ettiklerini sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışmadan elde edilen sonuçlara göre öğrencilerin kaçınma karar verme stili alt boyutuna ilişkin puanlarının yaşlarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar gösterdiği belirlenmiştir. Buna göre yaşı 20 ve üstü olanların kaçınma karar verme stili algıları yaşı 19 ve altı olanlardan daha yüksektir. Bu durumda yaşı daha fazla olanlarda karar verme davranışından kaçınmanın ve karar vermeyi ertelemenin baskın olduğu yorumu yapılabilmektedir. Küçükkendirci ve ark. (2016)'nın çalışmasında ise kaçınma karar verme stilinde anlamlı bir fark bulunmamakla birlikte yaşı daha fazla olanların puanları diğer gruplara göre yüksek bulunmuştur.

Çalışmada araştırmaya katılan öğrencilerin rasyonel, sezgisel ve kendiliğinden-anlık karar verme stili alt boyutlarına ilişkin değerlendirmeleri araştırma kapsamında incelenen tüm değişkenler açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yaratmadığı belirlenmiştir.

Sonuç olarak, çalışma kapsamında yer alan sağlık yönetimi öğrencilerinin karar verme stillerine yönelik algılarının orta seviyede olduğu belirlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin daha çok rasyonel karar verme stili gösterdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Günlük hayatta bireyler çok çeşitli problemle karşı karşıya kalmaktadır. Bu yüzden de bu problemlerin çözümüne ilişkin olarak bazı kararlar almak zorundandır. Öğrencilerin de doğru ve sağlıklı kararlar alabilmeleri için, mevcut seçenekleri doğru algılaması ve uygun tercihlerde bulunabilmesi gerekmektedir (Deniz, 2002:115). Sağlık yönetimi öğrencileri geleceğin yöneticileri olarak, yönetim kademesinde alacakları kararlarla hem çalıştıkları kurumu hem de genel olarak toplumu etkileyebilecektir. Bu yüzden öğrencilerin hangi karar verme stili davranışını daha çok gösterdiğini bilmenin gelecekte alacakları kararları etkilemesi ve bu alınan kararların sonuçlarının ne gibi etkiler yaratacağının değerlendirilmesi açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Bununla birlikte, öğrencilerin karar verme stillerini geliştirmek veya karar verme stillerine yönelik farkındalıklarını artırmak için kurs, seminer veya ders kapsamında konuya ilişkin eğitim programlarına daha fazla ağırlık verilmesi önerilmektedir. Ayrıca örnek olay yöntemi gibi çeşitli metotlar kullanılarak, öğrencilerin belirli bir konu hakkında verecekleri kararlar karşısında hangi karar stiline daha çok yatkın oldukları ortaya konabilir.

Bu çalışma Türkiye'nin sadece bir ilinde yer alan sağlık yönetimi öğrencileri üzerinde yürütülmüştür. Bu yüzden çalışmanın sonuçları, tüm sağlık yönetimi öğrencileri için genellenemez. Gelecekte daha geniş örneklerle yapılacak çalışmaların daha etkili ve verimli sonuçlar ortaya koyabileceği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- APAYDIN, M. (2011), *Yönetici Hemşirelerin Yönetim Becerilerinin Karar Verme ve Yaratıcılıkları Üzerine Etkisi*, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- BAIOCCO, R., Laghi, F. ve D'Alessio, M. (2009), "Decision-Making Style Among Adolescents: Relationship with Sensation Seeking and Locus of Control", *Journal of Adolescence*, Vol: 32, No:4, ss. 963-976.
- DENİZ, E. (2002), "Üniversite Öğrencilerinin Karar Verme Stratejilerinin İncelenmesi", *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S.8, ss. 115-132.
- DENİZ, E. (2011). "Karar Verme Stilleri ve Beş Faktör Kişilik Özelliklerinin Bağlanma Stilleri Açısından İncelenmesi", *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, Cilt: 11, S.1, ss. 97-113.
- DİLEK H. (2005), *Liderlik Tarzlarının ve Adalet Algısının; Örgütsel Bağlılık, İş Tatmini ve Örgütsel Vatandaşlık Davranışı Üzerine Etkilerine Yönelik Bir Araştırma*, Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gebze.
- EREN, E. (2009), *Yönetim ve Organizasyon (Çağdaş ve Küresel Yaklaşımlar)*, Beta Yayıncılık, İstanbul, 10. Baskı.
- EŞER, İ., Khorshid, L., Özkütük, N. ve Orgun, F. (2009), "Hemşirelik Öğrencilerinin Karar Verme ve Problem Çözme Becerilerinin Belirlenmesi", *Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu Dergisi*, Cilt: 25, S.3, ss. 9-25.
- GALOTTI, K.M., Ciner, E., Altenbaumer, H.E., Geerts, H., Rupp, A. ve Woulfe, J. (2006), "Decision-Making Styles in A Real-Life Decision: Choosing A College Major", *Personality and Individual Differences*, Vol.41, ss. 629-639.
- HAGGINS, S.E. (2005), *Individual Differences in Decision Making Styles: An Examination of Personal Growth Initiative and Coping in College Students*, The University of Georgia, Doctor of Philosophy.
- HARREN, V.A. (1979), "A Model of Career Decision-Making for College Students", *Journal of Vocational Behavior*, Vol. 14, ss.119-133.
- İLMEZ, M. (2010), *Bir Kamu Kurumundaki Görevli Yöneticilerin ve Çalışanların Liderlik Stilleri ile Karar Verme Stilleri Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi*, Ufuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- KUZGUN Y. (2005), *PDR'de Kullanılan Ölçekler*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 1. Baskı.
- KÜÇÜKKENDİRCİ, H., Şakır, A., Arıkan, A. ve Güler, Y.R. (2016), "Kamu Sağlık Kurumları Taşra Yöneticilerinin Karar Verme Stillерinin Belirlenmesi", *Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, Cilt:19, S.2, ss. 201-218.
- MANN L., Harmoni, R. ve Power C. (1989), "Adolescent Decision-Making, The Development of Competence", *Journal of Adolescence*, Vol.12, ss.265-278.

- MAU, W.C. (2000), "Cultural Differences in Career Decision-Making Styles and Self-Efficacy", *Journal of Vocational Behavior*, Vol.57, ss. 365-378.
- MILLER, D.C. ve Byrnes, J.P. (2001), "Adolescents' Decision Making in Social Situations: A Self-Regulation Perspective", *Journal of Applied Developmental Psychology*, Vol: 2, No:3, ss. 237-256.
- ÖZCAN, Y.A. (2005), *Quantitative Methods in Health Care Management: Techniques and Applications*, Jossey Bass.
- SCHOEMAKER, D. (2010), *The Relationship between Decision-making Style and Negative Affect in College Students*, Faculty of Drexel University, Master Thesis, Philadelphia.
- SCOTT, S.G. ve Bruce, R.A. (1995), "Decision-making Style: The Development and Assessment of A New Measure", *Educational and Psychological Measurement*, Vol.55, ss. 818-831.
- TAŞDELEN, A. (2001), "Öğretmen Adaylarının Bazı Psiko Sosyal Değişkenlere Göre Karar Verme Stilleri", *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, S.10, ss.40-52.
- TATLILIOĞLU, K. (2014), "Üniversite Öğrencilerinin Karar Vermede Öz-Saygı Düzeyleri ile Karar Verme Stilleri Arasındaki İlişkinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi", *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Cilt: 2, S.1, ss. 150-170.
- TDK, (2017), <http://www.tdk.org.tr/> (erişim tarihi: 24.09.2017)
- TEKİN, M., Özmutlu, İ. ve Erhan, S.E. (2009), "Özel Yetenek Sınavlarına Katılan Öğrencilerin Karar Verme ve Düşünme Stillерinin İncelenmesi", *Atabesbd*, Cilt: 11, S.3, ss.42-56.
- TEKİN, Ö.A. ve Ehtiyar, V.R. (2010), "Yönetimde Karar Verme: Batı Antalya Bölgesindeki Beş Yıldızlı Otellerde Çalışan Farklı Departman Yöneticilerinin Karar Verme Stilleri Üzerine Bir Araştırma", *Journal of Yasar University*, Cilt: 20, S.5, ss.3394-3414.
- WOOD, N.L. (2012), *Individual Differences in Decision-Making Style as Predictors of Good Decision Making*, Bowling Green State University, Master Thesis, Ohio.
- YÜCELOĞLU KESKİN, D.Ö., Bayram, L., Günay Derebaşı, D., Bostancı, Ö. ve Kabadayı, M. (2016), "Üniversite Öğrencilerinin Kullandıkları Karar Verme Stratejilerinin Bazı Demografik Değişkenlere Göre İncelenmesi", *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, Cilt:1, S.2, ss.1-12.